

PROFESORUL ANDREI ROȘCA –
MANAGER PRODIGIOS
AL IMAGISTICII MEDICALE

Omagiu la 70 de ani

Andrei Roșca s-a născut la 24 noiembrie 1941 în comuna Bursuceni, județul Bălți, într-o familie de plugari basarabeni. La vârsta de 6 ani a fost înscris la școala primară din satul natal, iar după terminarea a 7 clase a plecat să învețe în școala medie din satul vecin, Flămânzeni, pe care o termină în anul 1958.

În aprilie a aceluiași an, după o discuție cordială cu tatăl, a ales medicina, studiind-o în perioada septembrie 1958 – iunie 1960 în Școala Medicală de Bază din Chișinău. Devenind felcer, a revenit în spitalul din Flămânzeni, ca să activeze doar 11 zile în calitate de asistent în sala de pansamente, după care a fost înrolat în Armata Sovietică, satisfăcându-și cei trei ani de serviciu militar în calitate de felcer în orașul Tiraspol.

La finele lunii iulie 1963, s-a reîntors la Chișinău pentru susținerea examenelor de înmatriculare în Institutul de Stat de Medicină, în care a urmat studiile în anii 1963-1969.

În septembrie 1963 a fost ales în biroul sindical al Facultății de Medicină Generală, iar în noiembrie a aceluiași an – în componența comitetului sindical studentesc al Institutului.

Fiind conducătorul grupei a 10-a, l-am cunoscut mai îndeaproape pe studentul Andrei Roșca. De la bun început am sesizat că este un tânăr dornic de carte, responsabil, cu ambiții sănătoase. Reieșind din aceste calități, i s-a încredințat conducerea ansamblului de dansuri a Institutului, lucru cu care studentul Andrei Roșca s-a ocupat cu succes pe parcursul mai multor ani. În studii era sârguincios, învățând doar pe note bune și foarte bune. Concomitent activa și în calitate de felcer în Spitalul Clinic Republican.

După absolvirea Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, în perioada 1970-1976, a activat în calitate de medic-radiodiagnostician în satul Chișcăreni (fostul Lazo) din actualul raion Sângerei.

Din februarie 1976 și până în iulie 1979, a activat în aceeași calitate în Spitalul Central Militar din Chișinău. Din luna iulie 1979 și până în prezent dl. A. Roșca activează în Centrul de Securitate Radiologică al Centrului Republican de Diagnostic Medical, inițial ca șef al sectorului radiofotografic, iar din ianuarie 1989 – ca șef al acestui Centru.

Încă din anii studenției a dorit să se ocupe cu studiile științifice, dar numai în anul 1986 a găsit posibilitatea scrierii tezei de doctor în medicină, susținute reușit la 26 iunie 1991 în Institutul Central de Röntgeno-Radiologie al Academiei de Științe a URSS, dislocat în Sankt Petersburg. Ca fiu al acestui plai, destul de bine cunoaște aspirațiile și năzuințele populației rurale, de aceea a și purces la scrierea unei teze menite să amelioreze asistența de radiodiagnostic a acesteia. În teza sa *Căile de ameliorare a activității cabinetelor de radiodiagnostic din instituțiile medicale rurale (conform materialelor RSS Moldova)*, autorul și-a propus rezolvarea unor probleme de specialitate, existente în mediul din care a venit în lumea medicală.

Nici nu s-a uscat cerneala pe coalele primei teze, că în decembrie 1991 dl Andrei Roșca a și început acumularea materialului pentru scrierea tezei de doctor habilitat în medicină. După permisiunea Ministerului Sănătății, au urmat ani de studii și experimente în raioanele Călărași,

Dondușeni, Nisporeni și în municipiul Chișinău. Teza cu denumirea *Reforma serviciului radiologic din Republica Moldova*, susținută cu succes în februarie 1999, s-a soldat cu elaborarea Ordinului Ministerului Sănătății nr. 270 din 18.11.1999 *Despre reforma serviciului de imagistică*, formarea serviciului unic de imagistică medicală și a specialității științifice respective. În timpul elaborării acestei teze, a scris monografia *Istoria radiologiei din Basarabia și Republica Moldova*, prima de acest gen în radiologia Republicii Moldova, în care autorul, cu informații concrete, redă perioadele apariției, formării și consolidării serviciului radiologic din republică, accentuând aportul statului român în consolidarea acestui serviciu în perioada interbelică. Ambele teze au caracter managerial în radiologie, fiind scrise concomitent cu activitatea de bază și susținute pe două specialități științifice – *Radiologie și Radioterapie și Managementul în sănătatea publică*.

A fost consultant științific la 4 competitori. Are circa 150 de lucrări științifice publicate, majoritatea cu caracter managerial, inclusiv 2 monografii, un manual pentru bioinginerii din Universitatea Tehnică a Moldovei, 4 recomandări metodice etc, care întregesc atât activitatea dumnealui în scopul ameliorării diagnosticului imagistic al patologiilor pulmonare la vârstnici și diagnosticul displaziilor coxofemorale la copii, cât și cea didactică.

Dl Andrei Roșca are și hobby-uri. Cel mai mare hobby al său e poezia, pe care o practică din luna mai 1958. Până în prezent a publicat două plachete de versuri. În prima, intitulată *Remediul pentru suflet* (2003), redă toate retrăirile sale din adolescență, inclusiv în cele 9 poezii scrise în limba rusă, confirmând intențiile autorităților sovietice de a crea omul sovietic, cu dispariția apartenenței etnice anterioare a fiecărui individ. În cartea a doua de poezii, *Amarul vesel*, autorul abordează stilul epigramistic și fabulist, nefiindu-i străine nici maximele.

Actualmente profesorul A. Roșca lucrează intens asupra *Enciclopediei năravurilor umane*, care conține circa 2600 de epigrame, pe care intenționează să o finalizeze în toamna anului al 70-lea de la naștere. O scrie, în primul rând, pentru generația tânără, în scopul facilitării debarasării ei de multe din aceste năravuri. Al doilea hobby este acompanierea pieselor muzicale la tobă și muzicuță. Având un simț muzical acut și o voce respectivă, a cântat un an de zile în corul de bărbați al Institutului de Stat de Medicină. În 2010 a compus textul *Imnului Medicilor*.

Este tatăl a doi copii: Andrei în vârstă de 42 de ani și Angela de 36 de ani. Se mândrește cu ei și cu cele două nepoate: Victoria de 16 ani și Iuliana de 12 ani. Soția Eugenia, medic-ftiziopneumolog, o fire blândă și o bună gospodină, îi înțelege glumele și-l susține în toate intențiile sale bune. Cele 2 surori și fratele-medic se bucură de atenția lui permanentă.

Domnul Andrei Roșca este o fire veselă, comunicativă și săritoare la nevoile oamenilor, dar tenace și exigentă, punând pe prim-plan, pe parcursul întregii vieți, interesul de serviciu, cultivat de tatăl său, apoi cel personal, neconfundându-le niciodată.

Pe parcursul ultimilor 30 de ani, este și cadru didactic, participând la pregătirea tehnicienilor-radiologi, la formarea medicilor în Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" și în Universitatea Liberă Internațională, iar pe parcursul ultimilor 9 ani – în Universitatea Tehnică a Moldovei, predând disciplinele practice și teoretice, și medicale, pregătind bioingineri pentru instituțiile medico-sanitare publice.

Din anul 2000 și până în prezent este președinte al Societății Medicilor-Imagiști din R. Moldova. În 2003-2004 a fost secretarul Consiliului specializat de pe lângă Institutul Oncologic.

Din anul 2004 este academician al Academiei Internaționale de Ecologie și Securitate a Activității Vitale, fiind decorat de aceasta cu medaliile V.A. Legasov (2005), *Steaua Savantului* (2005) și *Hipocrat* (2006). Este posesorul titlului onorific de *Om Emerit în Știință*, acordat de această Academie în 2005.

În anul 2002 devine conferențiar universitar, iar în octombrie 2009 i se conferă titlul didactic de profesor universitar.

Își iubește Patria, Istoria, Limba, Cultura și Oamenii ei. Dragostea față de limba română a apărut concomitent cu cea de plaiul natal. Și actualmente, în timpul pregătirii studenților, demonstrează perseverență în formarea cunoștințelor de limbă română.

În tot ce face manifestă o străduință exemplară, o responsabilitate sporită, trecându-le pe toate prin conștiința și inima sa, păstrându-și în permanență verticalitatea. Minciuna, lașitatea, prefăcătoria etc. sunt respinse categoric de dl A. Roșca.

Principalitatea sănătoasă, corectitudinea, responsabilitatea, sentimentul datoriei de om, medic și savant nu l-au părăsit nicicând, 51 de ani practicând cu succes medicina la diverse niveluri.

Domnul Andrei Roșca este autorul a mai multor ordine ale Ministerului Sănătății, în care a aplicat experiența sa în dirijarea serviciului de imagistică medicală, în scopul ameliorării activității acestuia, și coautor al *Normelor Fundamentale de Radioprotecție ale Republicii Moldova* din 2000.

În pragul celor 70 de ani, domnul Andrei Roșca – medic, savant, poet amator etc., este copleșit de idei inovatoare, plin de forță și dornic de a atinge mai multe scopuri propuse. Îi doresc din toată inima multă sănătate, longevitate și realizarea tuturor planurilor sale.

La mulți ani, dragă profesore Andrei Roșca!

Gheorghe GHIDIRIM,

dr. habilitat în medicină, profesor universitar,
academician al AȘM